

Verbeterplan

Omgevingsdienst IJsselland

Vastgesteld door het dagelijks bestuur op 10 april 2024

Inleiding

Omgevingsdienst NL (de koepelorganisatie van omgevingsdiensten in Nederland) voert visitaties uit om de kwaliteit van de omgevingsdiensten te waarborgen en te verbeteren. Het systeem van visitaties van omgevingsdiensten is een uitwerking van één van de onderdelen van het Interbestuurlijk Programma ter versterking van het VTH-stelsel (IBP VTH). De visitaties geven inzicht in de prestaties van omgevingsdiensten, identificeren verbeterpunten en versterken het vermogen om van elkaar te leren.

Op 12 en 13 november 2024 heeft een visitatiecommissie van zes deskundigen Omgevingsdienst IJsselLand bezocht voor een reeks van 14 diepgaande interviews, met bestuurders, directie, management, medewerkers en ambtelijke accounthouders van de deelnemers van de dienst. Dit heeft geleid tot een mooi en gedegen visitatierapport (zie bijlage), dat naar onze mening goed weergeeft hoe Omgevingsdienst IJsselLand ervoor staat, wat de sterke punten van onze dienst zijn en waar de kansen voor verbetering liggen. Via deze weg willen wij de visitatiecommissie en iedereen die heeft meegewerkt aan de visitatie nogmaals bedanken voor hun inzet. Door deze inzet hebben we onze inzichten kunnen verdiepen en onze toekomstplannen kunnen aanscherpen.

Het systeem van visitaties verplicht de omgevingsdiensten om een verbeterplan op te stellen. Alle verbeterplannen worden gepubliceerd op de website van Omgevingsdienst NL. Voor u ligt het verbeterplan van Omgevingsdienst IJsselLand. Met dit verbeterplan geven we opvolging aan de bevindingen uit het visitatierapport. In dit plan kunt u lezen welke sterke punten we gaan vasthouden en hoe we daarnaast de verbeterkansen voor onze dienst gaan verzilveren. Voor wat dat laatste betreft, geven we aan wat er sinds de visitatie al gedaan is en wat we nog gaan doen.

Hierbij is van belang om op te merken dat alle acties ter verbetering van onze dienst staan opgenomen in de 'Routekaart 2025 – 2030 Omgevingsdienst IJsselLand'. Een dynamische planningstool waarmee bestuur, directie en management sturen op de voortgang van de verbeteracties en de doorontwikkeling van onze mooie organisatie.

Sterke punten vasthouden

Een verbeterplan gaat vanzelfsprekend over wat we gaan doen om onze organisatie en het werk dat we doen te verbeteren. Maar er gaat al veel goed en dát is het vertrekpunt bij het verzilveren van onze verbeterkansen. We leren door te doen en dat begint met de sterke punten die de visitatiecommissie benoemd heeft:

1. Open voor feedback
2. Betrokken en gemotiveerde medewerkers
3. Sterk ingezet op strafrecht
4. Risicogericht werken begint vorm te krijgen

1. Open voor feedback

We verstaan de kunst om intern (eigen medewerkers, ondernemingsraad) en extern (onze deelnemers, ketenpartners en collega omgevingsdiensten) alle relevante actoren mee te nemen in de ontwikkeling van onze dienst en hun feedback serieus te wegen in de ontwikkeling en uitvoering van de plannen en werkzaamheden.

2. Betrokken en gemotiveerde medewerkers

De gesprekken van de visitatiecommissie met medewerkers, bestuur, ambtelijke opdrachtgevers en samenwerkingspartners gaven hen een unaniem beeld van welwillende, gemotiveerde en bevlogen medewerkers, die zich inzetten voor hun taak en die opereren vanuit een onafhankelijke kritische partnerrol. Dit heeft ook geresulteerd in een paar mooie voorbeelden van vernieuwende werkwijzen, zoals te zien bij project Energie en Duurzaamheid, project Voedingsmiddelenbranche, project Asfaltcentrales. De visitatiecommissie roemt het werken met narratieve verhalen en professioneel accountmanagement.

3. Sterk ingezet op strafrecht

De visitatiecommissie constateert dat Omgevingsdienst IJsselLand sterk ingezet heeft op de samenwerking met het strafrecht. Dat heeft geresulteerd in een goede basis voor de regionale samenwerking en meer integraliteit in de keten. Vooral op operationeel uitvoerend niveau (casusoverleg) is de samenwerking als goed aan te merken en weet men elkaar te vinden. De output van de inzet op strafrecht vindt de visitatiecommissie indrukwekkend, zeker in relatie tot de beperkte capaciteit. Basis voor alle partijen is het handhavingsdocument. Ook zijn ketenpartners zeer tevreden over de werkzaamheden van de Boa's. Wel merkt men op dat het strafrechtketen overleg (OOG, TOOG, BOOG) gebaat is bij een regiefunctie die ook de afspraken en leermomenten voor elkaar en betrokken partijen bewaakt en borgt.

4. Risicogericht werken begint vorm te krijgen

De visitatiecommissie waardeert dat wij een nieuwe aanpak hebben ontwikkeld om meer regionaal, outcome, risico- en branchegericht te werken en te rapporteren. Dat resulteert ook in een vernieuwd VTH-beleid.

Verbeterkansen verzilveren

De visitatiecommissie heeft een vijftal aanbevelingen gedaan voor het verbeteren van onze organisatie.

De visitatiecommissie merkt daarbij op: *"...dat Omgevingsdienst IJsselland gebaat is bij een stevig draagvlak en commitment van de deelnemers (bestuur). Het is noodzakelijk dat de omgevingsdienst het inhoudelijke gesprek over de verdere ontwikkeling met het bestuur, ambtelijke opdrachtgevers en ketenpartners agendeert, bijvoorbeeld d.m.v. heisessies. Dat vereist meer dan sturen op reguliere uitvoering van taken (producten). De omgevingsdienst is gebaat bij actieve bestuurlijke steun en zichtbare positionering in de regio om haar kennis en kunde in te brengen en een meer strategische regionale positie te krijgen en te verwerven..."*.

Hieronder geven we aanbevelingen van de visitatiecommissie weer en beschrijven we wat we sinds de visitatie al gedaan hebben en wat we nog gaan doen om die verbeterkansen te verzilveren.

Aanbeveling 1: De plannen voor de komende jaren bekrachtigen en verzilveren

Op de agenda voor het einde van 2024 staat het formeel bekrachtigen door het bestuur van o.a. het IBP – VTH, het verbeterplan, de missie en visie van de omgevingsdienst en besluitvorming over de scenario's voor samenwerking. Daarmee spreekt het bestuur ook zijn commitment uit voor de ontwikkeling van de omgevingsdienst, een belangrijke steun in de rug voor alle medewerkers en een mooie start voor 2025.

Omgevingsdienst IJsselland heeft bij de start van de visitatie aangegeven dat ze graag een terugkoppeling wilde ontvangen op de vraag in welke mate de koers en route breed binnen de organisatie leeft. De visitatiecommissie constateert dat de weg die men wil bewandelen en die verwoord wordt in de koersplannen (ambities en doelen), het verbeterplan, en het plan voor robuustheid binnen de organisatie omarmd wordt. Daarnaast onderschrijven ambtelijke opdrachtgevers en ketenpartners op operationeel niveau hun vertrouwen in de koers. Tegelijkertijd helpt het als de plannen ook formeel bekrachtigd en ondersteund worden door een consistent verhaal van het Algemeen Bestuur. Daarom was 19 december 2024 een belangrijk moment: samen oplossingen

zoeken om versneld “het been bij te trekken”, minder terughoudendheid betrachten in het inbrengen van taken en samen werken aan een positief imago van de omgevingsdienst in de regio.

Wat hebben we gedaan sinds de visitatie en wat gaan we nog doen

Op 19 december 2024 heeft het algemeen bestuur (AB) van onze dienst besloten om:

1. In te stemmen met de ontwikkelroute naar een robuuste Omgevingsdienst IJsselland met slimme allianties en daarmee te streven om de taakuitvoering en de organisatie van Omgevingsdienst IJsselland in 2028 in overeenstemming te brengen met het landelijke robuustheidsniveau.
2. Het benodigde structurele budget van ca. € 2,3 miljoen (prijspeil 2025) voor het actualiseren van vergunningen en het herstellen van de balans in de toezichtscapaciteit, te verwerken in de kaderbrief 2026 en de ontwerpbegroting 2026.
3. Over het benodigde structurele budget van ca. € 1 miljoen (prijspeil 2025), waarvan ca. € 500 K in 2027 en ca. € 500 K in 2028, voor het voldoen aan het landelijke robuustheidsniveau voor strafrechtelijke handhaving en bodemtoezicht, voor het instellen van een structureel innovatiebudget van 1% van de begroting en voor het ophogen van het opleidingsbudget tot 3% van de loonsom, op korte termijn op strategisch-bestuurlijk niveau in gesprek te gaan met het Rijk om te vragen op welke wijze het Rijk gaat bijdragen aan de financiering van dit budget.
4. Opdracht te geven aan de secretaris-directeur om uitvoering te geven aan de ontwikkelroute naar een robuuste Omgevingsdienst IJsselland.

Dit AB-besluit is verwerkt in de Kaderbrief 2026 (inclusief een meerjarenraming voor de drie daaropvolgende jaren). De kaderbrief is op 27 februari 2025 vastgesteld door het AB en op 4 maart 2025 verzonden aan raden en Staten van onze deelnemers.

De financiële gevolgen van het AB-besluit zijn verwerkt in de ontwerpbegroting 2026 (inclusief een meerjarenraming voor de drie daaropvolgende jaren), die op 10 april 2025 is vastgesteld door het dagelijks bestuur (DB) van onze dienst.

Verder is naar aanleiding van dit AB-besluit een implementatieplan opgesteld voor het effectueren en uitvoeren van deze route naar een robuuste Omgevingsdienst IJsselland.

Het DB van onze dienst heeft op 10 april 2025 ingestemd met dit implementatieplan en besloten om het plan op 26 juni 2025 ter vaststelling voor te leggen aan het AB.

We hebben een Strategische Koers voor de komende jaren opgesteld, waarbij onze missie, visie en kernwaarden opnieuw zijn geformuleerd. Het DB heeft op 10 april 2025 ingestemd met de Strategische Koers en besloten om deze op 26 juni 2025 ter vaststelling voor te leggen aan het AB.

Alle opgaven voor het verbeteren en doorontwikkelen van onze dienst, zoals met name omschreven in dit verbeterplan, de Kaderbrief 2026, de Strategische Koers en het implementatieplan voor de route naar een robuuste Omgevingsdienst IJsselland, hebben we laten landen in een Routekaart 2025 – 2030. De leidraad voor onze aanpak in de komende jaren. Het DB heeft op 10 april 2025 ingestemd met de Routekaart 2025 – 2030 en besloten om deze op 26 juni 2025 ter vaststelling voor te leggen aan het AB.

In samenspraak met het DB gaat de organisatie voortvarend aan de slag met het effectueren en uitvoeren van voornoemde besluiten. Daarnaast wordt het definitief vaststellen van de begroting 2026 voorbereid.

Aanbeveling 2: Het been bijtrekken om een robuuste organisatie te zijn

De ontwikkeling naar een robuuste organisatie is nog geen gelopen pad. De volgende onderwerpen vragen expliciet aandacht van het bestuur, directie en management: In de uitvoering van de taken vooral het actualiseren van de vergunningen, het doen van hercontroles bij toezicht en de aandacht voor innovatie. En in de randvoorwaarden om de taken uit te kunnen voeren, zoals het voldoen aan alle kwaliteitscriteria, voldoende personele capaciteit en verminderen van personele kwetsbaarheid (strategische personeelsplanning), business intelligence, datamanagement (datakwaliteit), objectief bedrijvenbestand, product- en dienstencatalogus en informatieplan. Aandachtspunt is of alle ambities realistisch zijn, gezien het feit dat er veel nieuwe mensen aangenomen, ingewerkt en opgeleid moeten worden.

Wat hebben we gedaan sinds de visitatie en wat gaan we nog doen

Het zal niet verbazen dat we voor een belangrijk deel hierbij verwijzen naar de tekst onder aanbeveling 1. Alle aspecten die genoemd worden in aanbeveling 2. zijn namelijk verwerkt in de daar genoemde documenten en besluiten. We houden daarbij nadrukkelijk rekening met het aandachtspunt dat de visitatiecommissie schetst ten aanzien van het realisme in de ambities.

Mede daarom is van belang om aanvullend op te merken dat we dit niet alleen doen, maar doorlopend op zoek zijn naar slimme allianties. Zo zijn we samen met OD Groningen, OD Drenthe, de FUMO en OD Twente een traject gestart om gezamenlijk te werken aan de randvoorwaarden die de visitatiecommissie noemt, zoals het voldoen aan alle kwaliteitscriteria, voldoende personele capaciteit en verminderen van personele kwetsbaarheid (strategische personeelsplanning), business intelligence, datamanagement (datakwaliteit), et cetera.

Daarnaast zijn we een traject gestart met de andere omgevingsdiensten in Overijssel en Gelderland om slim samen te werken op het gebied van: coördinatie van het strafrecht, dataplatform I-GO, schaarse expertise en de kennisinfrastructuur.

Aanbeveling 3: Verkennen van intensieve vormen van samenwerking

De bestuurlijke verkenning naar een zelfstandige positie van Omgevingsdienst IJsselland, in opdracht van het algemeen bestuur, heeft geresulteerd in drie scenario's voor de doorontwikkeling van de omgevingsdienst en de positionering in Overijssel. De voorbereiding op het waarschijnlijke scenario van twee omgevingsdiensten in de provincie Overijssel, al dan niet met specialismen, oogt het meest kansrijk. De komende periode moet worden onderzocht hoe de samenwerking met Omgevingsdienst Twente versterkt kan worden en welke werkverdeling daarin helpend is voor Omgevingsdienst IJsselland.

Ambtelijke opdrachtgevers en ketenpartners vragen dat de omgevingsdienst ook meer het voortouw neemt in het agenderen en regisseren van belangrijke maatschappelijke thema's en willen hierin samen optrekken met Omgevingsdienst IJsselland.

Wat hebben we gedaan sinds de visitatie en wat gaan we nog doen

Het zal ook hier niet verbazen dat we voor een belangrijk deel hierbij verwijzen naar de teksten onder de aanbeveling 1. en 2, waaruit blijkt dat we niet alleen verkenningen uitvoeren naar intensieve vormen van samenwerking maar daar ook daadwerkelijk uitvoering aan geven. Aanvullend merken we daarbij op dat OD Twente voor ons een natuurlijke samenwerkingspartner is. Desalniettemin gaan we in 2025 meerdere acties ondernemen om de samenwerking met OD Twente concreet handen en voeten te geven.

Ook het aspect dat ambtelijke opdrachtgevers en ketenpartners vragen dat de omgevingsdienst meer het voortouw neemt in het agenderen en regisseren van belangrijke maatschappelijke thema's en daarin samen met ons willen optrekken, heeft nadrukkelijk onze aandacht. We zijn gestart met een team Opgaven en Ontwikkeling, een team dat in samenspraak met onze andere teams belangrijke maatschappelijke thema's analyseert en daarover de verbinding zoekt met onze deelnemers en ketenpartners. Met de 'Handreiking regionale beleidscyclus VTH' uit het IBP VTH als leidraad, werken wij aan het verstevigen van deze rol.

Aanbeveling 4: Bevorderen van integrale (management) samenwerking

Het management van de omgevingsdienst leert steeds beter om zijn positie in te nemen binnen en buiten de organisatie. Tegelijkertijd vraagt dat van de directie en het management(team), indachtig de maatschappelijke opdracht en het verbeterplan, om te werken aan een gezonde samenwerking en gezonde dynamiek binnen het management. Ook om als managementteam een integrale aanpak tussen VTH-teams te bevorderen en oog te hebben voor een meer mensgerichte sturing. Helpend hierbij zijn onder meer: afspraken over regievoering op inhoudelijke dossiers, voortgangsbewaking van programma's, projecten en beoogde verbeteringen, daadkrachtige besluitvorming, versterken van het (coördinatoren)overleg en de positionering van Opgaven & Ontwikkeling. Tot slot is het van belang om hierbij oog te houden voor een goede betrokkenheid en communicatie met de werkvloer.

Wat hebben we gedaan sinds de visitatie en wat gaan we nog doen

Langs de vijf ontwikkellijnen die ook de visitatiecommissie onderkent (slim samenwerken, kennis, kwaliteit, wendbaarheid en nabijheid), zijn we volop bezig met de ontwikkeling van onze organisatie. Alle in deze aanbeveling genoemde aspecten hebben daarin een plek. Een belangrijk element daaruit in relatie tot deze aanbeveling is het feit dat we voor alle medewerkers, voor de coördinatoren en voor het MT een ontwikkeltraject zijn gestart, met aandacht voor deze aspecten. Aanvullend merken we in relatie tot integraliteit en de regievoering op inhoudelijke dossiers nog op, dat we themagerichte lunchbijeenkomsten gaan organiseren voor alle medewerkers en dat een structureel overleg is ingesteld tussen het MT en de coördinatoren en tussen de coördinatoren onderling.

Aanbeveling 5: Innovatiebeweging doorzetten

Het team Opgaven & Ontwikkeling wordt beschouwd als aanjager van innovaties binnen de regio (b.v. energie en duurzaamheid). Een begin is gemaakt, maar een ambitieuze meerjarige innovatieagenda kan niet zonder voldoende financiële middelen. Programma's zoals Energie en Voedingsmiddelenbranche zijn een voorbeeld, maar dergelijke programma's verdienen een structurele inbedding. Ook verschillende complexere cases zoals rond de asfaltcentrale zijn voorbeelden van vernieuwing, waarbij het verzilveren van 'het geleerde' een opmaat kan zijn voor verdere innovaties.

Wat hebben we gedaan sinds de visitatie en wat gaan we nog doen

Met de komst van het team Opgaven en Ontwikkeling heeft het projectmanagement een herkenbare plaats in de organisatie gekregen. In de Routekaart 2025 – 2030 staat welke acties we ondernemen om de innovatiebeweging door te zetten. In het kader van de route naar een robuuste Omgevingsdienst IJsselLand, verbinden we daar ook de benodigde financiële middelen aan.

Ons doel is om de innovatieve lessen die we trekken uit projecten en pilots te integreren in onze reguliere werkprocessen, waardoor we meer medewerkers betrekken en hen daarmee uitdagen om de innovatiekracht van onze organisatie te vergroten.

Leren en ontwikkelen is ons devies.

Bijlage

- Visitatierapport Omgevingsdienst IJsselLand d.d. 11 februari 2025